

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 723/2025
25.12.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Ђурица, председника већа, Јасминке Обућина и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „Југобанка“ а.д. Београд у стечају, кога заступа Немања Берић, адвокат из ..., против туженог Компаније „Интернационал ЦГ Београд“ у стечају, кога заступа Војислав Илић, адвокат из ..., ради утврђења потраживања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5114/24 од 03.04.2025. године, у седници одржаној 25.12.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против дела одлуке из става I пресуде Привредног апелационог суда Пж 5114/24 од 03.04.2025. године, којим је преиначена пресуда Привредног суда у Београду П 2034/24 од 12.07.2024. године и утврђено потраживање тужиоца према туженом у износу од 4.064.965.229,72 динара са законском затезном каматом од 18.03.2016. године па до исплате.

Ревизија туженог **ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА**, па се **преиначава** пресуда Привредног апелационог суда Пж 5114/24 од 03.04.2025. године у делу става I којим је преиначена пресуда Привредног суда у Београду П 2034/24 од 12.07.2024. године и утврђено потраживање тужиоца према туженом за износ преко 4.064.965.229,72 динара па до траженог износа од 12.615.332.189,06 динара са затезном каматом од 18.03.2016. године и у ставу II и пресуђује:

ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца као неоснована и пресуда Привредног суда у Београду П 2034/24 од 12.07.2024. године **потврђује** у делу става I којим је одбијен тужбени захтев тужиоца да се утврди потраживање према туженом у износу преко 4.064.965.229,72 динара па до 12.615.332.189,06 динара са затезном каматом на наведени износ од 18.03.2016. године па до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове целокупног поступка у износу 230.256,00 динара, у року од 8 дана по пријему пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 2034/24 од 12.07.2024. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди потраживање према туженом у износу од 12.615.332.189,06 динара и то на име главног дуга 6.407.153.846,49 динара са затезном каматом од 18.03.2016. године до исплате и обрачунате затезне камате у износу од 6.208.178.342,57 динара. Обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 1.272.000.000,00 динара са затезном каматом од дана извршности, па до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 5114/24 од 03.04.2025. године преиначена је пресуда Привредног суда у Београду П 2034/24 од 12.07.2024. године и пресуђено тако што је утврђено потраживање тужиоца према туженом у износу од 12.615.332.189,06 динара и то на име главног дуга 6.407.153.846,49 динара са затезном каматом од 18.03.2016. године па до исплате а на име обрачунате затезне камате износ од 6.208.178.342,57 динара. Обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 3.273.000,00 динара, као и да му плати трошкове другостепеног поступка у износу од 965.400,00 динара.

Против правноснажне пресуде тужени је благовремено, преко пуномоћника адвоката, уложио ревизију због битних повреда парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку која је учињена пред другостепеним судом, због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. У ревизији истиче да је другостепени суд погрешно применио одредбу члана 452. Закона о облигационим односима али и одредбу члана 53. Закона о предузећима која дефинише обим имовине, као предмет намирња, из које повериоци могу да намирне своје потраживање. Даље указује да је другостепени суд погрешно утврдио чињенично стање, висину потраживања, будући да је она обрачуната према курсу који је важио у време отварања стечаја над Компанијом „Генералекспорт“ 04.11.2015. године, а не по курсу на дан отварања поступка стечаја над туженом, на који начин је потраживање утврђено у вишем износу за 59.457.279,93 динара на име главног дуга и последично, погрешно је обрачуната камата. Предлаже да се одлука преиначи.

Одговор на ревизију није дат.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама одређеним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд налази да је ревизија туженог делимично основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена апсолутно битна повреда из одредбе члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Навод ревизије да је другостепена пресуда захваћена битном повредом из одредбе члана 374. став 1. Закона о парничном поступку је паушалан и необразложен. Ревидент истиче и да је одлука захваћена повредом из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Међутим, наведена повреда не представља дозвољен

ревизијски разлог. Разлози за изјављивање ревизије су рестриктивни и прописани одредбом члана 407. Закона о парничном поступку. Отуда, Врховни суд није овлашћен да цени, па није ни ценио, навод којим се указује на апсолутно битну повреду из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у поступку стечаја над туженим, отвореном решењем првостепеног суда Ст 72/15 од 18.03.2016. године, пријавио новчано потраживање према туженом у износу од 19.601.043.246,38 динара од чега на име главног дуга 6.624.578.594,49 динара, а преостали износ на име камате обрачунате до дана отварања поступка стечаја 18.03.2016. године. Основаност потраживања засновао је на тврдњи о солидарној одговорности туженог у смислу одредбе члана 452. Закона о облигационим односима, као лица на које је пренета имовинска целина основног дужника, Компаније Генералекспорт. Истоветно потраживање пријавио је у поступку стечаја над Компанијом „Генералекспорт“, који је отворен раније, решењем првостепеног суда Ст 68/15 од 04.11.2015. године. У поступку стечаја над Компанијом „Генералекспорт“, након делимичног признања од стране стечајног управника и делимичног утврђења оспореног потраживања у вођеној парници, тужиоцу је коначно утврђено потраживање у износу од 12.318.959.957,02 динара, од чега на име главног дуга 6.407.153.846,49 динара са затезном каматом од 04.11.2015. године, и 5.911.806.110,53 динара затезне камате обрачунате на дана отварања стечаја 04.11.2015. године. Компанија „Генералекспорт“ пренела је туженом, дана 04.11.1999. године, свој оснивачки улог у вредности од 4.064.965.229,72 динара без накнаде, након чега је донела одлуку о умањењу сопственог капитала која је објављена у „Службеном листу СРЈ“ 24 од 09.06.2000. године. У моменту преноса удела Компанија „Генералекспорт“ је била дужник новчане обавезе према тужиоцу у износу од укупно 1.143.848.698,53 динара, што значи да је вредност удела била већа од висине дуга према тужиоцу. Како је на туженог пренета имовинска целина Компаније „Генералекспорт“ тужилац је тражио да се у поступку стечаја над туженим, као солидарним дужником, утврди потраживање у висини утврђеног главног дуга Компаније „Генералекспорт“ од 6.407.153.846,49 динара са затезном каматом обрачунатом на тај износ главног дуга али до дана отварања поступка стечаја над туженим 18.03.2016. године, односно у износу од 6.208.178.342,57 динара, све укупно 12.615.332.189,06 динара.

Првостепени суд је одбио тужбени захев налазећи да тужилац није доказао активну легитимацију. Образложио је да тужилац своју активну легитимацију заснива на пресудама првостепеног суда П бр. 1048/15, П бр. 4929/13 и П бр. 5131/16 у којима је Агенција ... била давалац кредита различитим корисницима али да тужилац није доказао везу са наводним даваоцем кредита, нити да су корисници повезане фирме Компаније, нити да је Агенција испунила обавезе из уговора тако што је кредите и авансе пустила у течај, нити је доказао да корисници "нису примљене износе кредита вратили агенцији или тужиоцу".

Другостепени суд не прихвата материјалноправни закључак првостепеног, налазећи да је заснован на погрешној примени материјалног права и то одредбе члана 452. Закона о облигационим односима и члана 53. Закона о предузећима. Указује, прво, да тужилац јесте активно легитимисан јер му је у поступку стечаја над Компанијом Генералекспорт признато потраживање управо по основу уговора на које се у овом

поступку позвао. Када је у пистању пасивна легитимација туженог она је, како другостепени суд наводи, заснована на чињеници да му је пренета имовинска целина основног дужника. Како је одредбом члана 53. Закона о предузећима, који је важио у време оснивања туженог, било прописано да предузеће одговара за своју обавезе целокупном својом имовином, то је целокупном својом имовином одговарало и за обавезе према тужиоцу које су постојале у моменту преноса. Те обавезе утврђене су у поступку стечаја над Компанијом „Генералекспорт“ у укупном износу од 12.318.959.957,02 динара. Стога, како даље образлаже другостепени суд, пренос дела имовине туженог без накнаде има за последицу приступање туженог дуговима преносиоца до вредности активе преузете имовине. Резимира да је коначно расправљено да је вредност удела, који је туженом пренет без накнаде, била већа од укупног потраживања тужиоца према Компанији „Генералекспорт“ на дан преноса, што значи да се из вредности тог удела могла измирити целокупна обавеза према тужиоцу, да ипак није измирена, да је имовином располагао без накнаде, те је стога за целокупно потраживање обрачунато са стањем дуга на дан отварања поступка стечаја тужени солидарно одговоран. Стога, првостепену пресуду преиначава и тужбени захтев усваја.

Врховни суд налази да је одлука другостепеног суда делом заснована на неправилној примени материјалног права.

Према одредби члана 452. став 1. Закона о облигационим односима, која носи назив „Приступање дугу у случају примања неке имовинске целине“, лице на које пређе на основу уговора нака имовинска целина физичког или правног лица или један део те целине, одговара за дугове који се односе на ту целину, односно на њен део, поред дотадашњег имаоца и солидарно са њим, али само до вредности њене активе.

Према одредби члана 414. став 1. истог прописа, сваки дужник солидарне обавезе одговара повериоцу за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење од кога хоће, све док не буде потпуно испуњена, али када један дужник испуни обавезу она престаје и сви дужници се ослобађају, док према одредби из става 2. од више солидарних дужника сваки може дуговати са другим роком испуњења, под другим условима и уопште са различитим уступањима.

У случају који регулише одредба члана 452. Закона о облигационим односима, солидарна одговорност наступа по самом закону, ако наступе услови које законодавац прописује. До солидарне одговорности, према наведеној одредби, долази ако након настанка обавезе дужник пренесе имовину на коју се односе те обавезе, трећем лицу, односно стицаоцу. Ова одговорност успоставља се по самом закону, али до вредности пренете активе. Са друге стране, како је у време извршеног преноса (1999. године) био на снази Закон о предузећима („Службени лист СРЈ“ бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99), који је у одредби члана 53. став 1. прописивао да предузеће одговара за своје обавезе целокупном својом имовином, произилази да је Компанија „Генералекспорт“ пренетом имовинском целином одговарала за све до тада настале обавезе што даље значи да, применом одредбе члана 452. Закона о облигационим односима, за обавезе које се односе на ту целину односно све обавезе предузећа преносиоца, одговара и тужени, али само до вредности њене активе. Дакле, супротно закључку првостепеног и у складу са образложењем другостепеног суда, постоји солидарна одговорност туженог

за обавезе тужиоца што парничне странке чини легитимисаним, тужиоца активно јер је поверилац потраживања а туженог пасивно, будући да је на њега пренета имовинска целина. Притом, како такође правилно констатује другостепени суд, ради се о потраживању које је коначно утврђено у поступку стечаја над Компанијом "Генералехпорт" као основним дужником, те је на туженом, у смислу одредбе чл. 231 ст. 3 Закона о парничном поступку, био терет доказивања да је то потраживање измирено или престало на други начин.

Међутим, супротно закључку другостепеног суда, одговорност туженог је ограничена вредношћу уступљене активе, односно износом од 4.064.965.229,72 динара. Отуда је за наведени износ, у смислу напред цитираних одредби 452. и 414. Закона о облигационим односима те члана 53. Закона о предузећима, одлука другостепеног суда правно ваљана.

На правилност одлуке у том делу не утичу наводи туженог да је у неком другом поступку утврђено потраживање друге банке по истом основу и да је је лимит исцрпљен. Тужилац има право да му се утврди основаним потраживање према туженом као солидарном дужнику а оно ће се реализовати у складу са одредбама Закона о стечају. Туженикови повериоци намириће се колективно и сразмерно, свакако уз примену правила из одредбе чл. 414 ст. 1 Закона о облигационим односима према којем ако један дужник испуни обавезу она престаје.

Без утицаја је навод ревидента да је у другостепеном поступку потраживање тужиоца утврђено у вишем износу и да динарска противвредност признатог потраживања према Компанији Генералехпорт на дан отварања стечаја над туженим износи 6.347.696.566,56 динара. Ово из разлога што је основано само потраживање до висине активе, што је знатно мање и од износа на који указује ревидент.

Стога је Врховни суд применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у првом ставу.

За износ преко досуђеног материјално право није правилно примењено будући да није примењено ограничење које прописује одредба члана 452. Закона о облигационим односима. Тужба је у овој правној ствари заснована на солидарној одговорности, успостављеној законом у смислу одредбе члана 452. Закона о облигационим односима која лимитира границе одговорности што значи да је за износ потраживања преко вредности пренете активе па до траженог износ од 12.615.332.189,06 динара тужбени захтев неоснован. Као такав морао је бити одбијен. То је био основ за примену одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку и одлуку као у ставу другом ове пресуде.

Одлука о трошковима поступка донета је применом одредби члана 165. и члана 153. став 2, 154. став 1. и 163. став 1. и 2. Закона о парничном поступку.

Тужилац је имао трошкове на име састава 7 образложених поднесака по 88.200,00 динара, за састав две жалбе по 176.400,00 динара, заступања на 4 одржана рочишта по 88.200,00 динара, за састав две ревизије по 176.400,00 динара, све по АТ. Такође припадају му трошкови на име судских такси на тужбу, првостепену пресуду,

жалбу, другостепену одлуку, ревизију и одлуку по ревизију по 390.000,00 динара. Укупно је имао трошкова у износу од 4.015.800,00 динара. Успео је у спору са 32% те му толико припада и трошкова односно припада му износ од 1.285.056 динара.

Тужени је имао трошкова за приступ на 4 одржана рочишта по 88.200,00 динара, за састав одговора на тужбу и три поднесака по 88.200,00 динара, за састав жалбе и ревизије по 176.400,00 динара, на име такси на одговор на тужбу, за жалбу и за ревизију по 390.000,00 динара. Имао је трошкова у износу од 2.228.400,00 динара. Успео је у спору са 68% те му толико припада и трошкова односно припада му 1.515.312,00 динара.

Пребијајући наведена два износа добијен је износ који је тужилац, с обзиром на успех, у обавези да плати туженом.

**Председник већа – судија
Татјана Ђурица с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**